



Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

NUJNI POSTOPEK
PREDLOG
EVA: 2020-2030-0018

ZAKON O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAČASNIH UKREPIH V ZVEZI S SODNIMI, UPRAVNIMI IN DRUGIMI JAVNOPRAVNIMI ZADEVAMI ZA OBVLADOVANJE ŠIRJENJA NALEZLJIVE BOLEZNI SARS-COV-2 (COVID-19)

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) (ZZUSUDJZ)¹ je Državni zbor RS sprejel na 32. izredni seji dne 20. 3. 2020 po nujnem postopku, veljati je začel 29. 3. 2020. ZZUSUDJZ je bil sprejet z namenom preprečitve širjenja virusne okužbe, varovanja zdravja in življenja ljudi in zagotovitve delovanja posameznih državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil. Z namenom zagotavljanja izvajanja pravic in obveznosti je določil začasne ukrepe v zvezi s sodnimi, upravnimi, drugimi javnopravnimi zadevami in zadevami na področju izvrševanja kazenskih sankcij. Začasni ukrepi po zakonu in aktih sprejetih na njegovi podlagi veljajo do prenehanja razlogov zanje, kar lahko ugotovi Vlada Republike Slovenije s sklepom, najdlje pa do 1. 7. 2020.

Na področju poslovanja sodišč Zakon o sodiščih² (ZS) že od leta 2009 določa način delovanja sodišč v času trajanja izrednih dogodkov (med katere sodi tudi epidemija nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19)), saj je v izrednih dogodkih ovirano delovanje in redno izvajanje sodne oblasti. Predsednik Vrhovnega sodišča RS je tako na podlagi predloga ministrice za pravosodje in 83.a člena ZS že 13. marca 2020 izdal Odredbo o posebnih ukrepih zaradi nastanka pogojev iz prvega odstavka 83.a člena ZS³, s katero je določil, da vsa sodišča od 16. marca 2020 opravljajo naroke in odločajo samo v nujnih zadevah, kot to določa 83. člen ZS. Z omenjeno Odredbo (Odredba I) je določil tudi način vstopanja strank, njihovih pooblaščenecv in drugih oseb v sodne stavbe, vlaganja vlog in komunikacije s sodišči.

¹ Uradni list RS, št. 36/20.

² Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDSLS-A, 63/13, 17/15, 23/17 – ZSSve, 22/18 – ZSICT in 16/19 – ZNP-1.

³ Uradni list RS, št. 21/2020.

Po sprejemu ZZUSUDJZ je predsednik Vrhovnega sodišča RS na njegovi podlagi (4. člen) ter na podlagi 83.a člena ZS izdal (novo) Odredbo o posebnih ukrepih zaradi nastanka pogojev iz prvega odstavka 83.a člena ZS in razlogov iz 1. člena ZZUSUDJZ⁴, s katero vsa sodišča od 31. 3. 2020 opravljajo naroke in odločajo v omejenem obsegu sodnih zadev, ki štejejo kot nujne zadeve. Ta Odredba (Odredba II) je iz prejšnjega nabora nujnih zadev izvzela nekatere od prej določenih nujnih zadev, ki ne štejejo (več) kot nujne, hkrati pa je predsednik Vrhovnega sodišča RS tudi določil, da se vsi naroki, seje in zaslišanja v nujnih zadevah, če so izpolnjeni tehnični in prostorski pogoji, izvedejo prek videokonference.

Z omejitvijo poslovanja sodišč samo na nujne zadeve, predvsem tiste, ki se nanašajo na varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter zagotovitev varnostnih ukrepov za zdravje in življenje strank ter drugih udeležencev sodnih postopkov, je predsednik Vrhovnega sodišča RS z izdajo zgoraj navedene odredbe v prvi vrsti preprečil, da bi sodišča postala žarišča okužb s koronavirusom. Izdaja Odredbe II in prenehanje veljavnosti Odredbe I pa je izkaz prožnosti in postopnosti pri siceršnjem rahljanju ukrepov.

Posledica kontinuiranega spremljanja stanja v državi je v smeri postopnosti pri sproščanju že sprejetih ukrepov rezultirala z izdajo Odredbe o spremembi Odredbe o posebnih ukrepih zaradi nastanka pogojev iz prvega odstavka 83. a člena ZS in razlogov iz 1. člena ZZUSUDJZ⁵ (Odredba III), s katero so zadeve, v katerih je bilo obdolžencu začasno odvzeto vozniško dovoljenje ali je bilo zaseženo motorno vozilo po Zakonu o prekrških, izvzete iz (z Odredbo II določenih) nujnih zadev. Navedeno pomeni, da sodišča (tudi) v tovrstnih zadevah zopet odločajo in izvajajo naroke. Za namen sistematične podpore je Vrhovno sodišče RS pristopilo k zagotovitvi pogojev za izvedbo videokonferenc v nepravdnih zadevah o pridržanju v psihiatričnih zdravstvenih organizacijah ter pri delovanju dežurnih preiskovalnih služb.

V II. poglavju ZZUSUDJZ ureja začasne ukrepe v upravnih in drugih javnopravnih zadevah. Predvideno je, da v času trajanja začasnih ukrepov roki za opravljanje procesnih dejanj strank in organov ne tečejo, odložen je iztek teka roka za uveljavitev materialne pravice, onemogočeno je vlaganje pisnih in ustnih vlog neposredno pri organih, omogočeno je vlaganje vlog po elektronski poti brez varnega elektronskega podpisa, onemogočeno je izvajanje ustnih obravnav, osebno vročanje po fizični poti (praviloma po pošti) in pri organu. Izjeme so predvidene samo v posamičnih nujnih zadevah, ki ustrezajo naslednjim kriterijem: če obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za javni red in mir, za javno varnost, za premoženje večje vrednosti, ker odločba ne bi bila izdana ali ne bi bila izdana pravočasno; če je od odločitve v zadevi odvisno preživljanje stranke; če je od odločitve odvisno uveljavljanje drugih pravic; ali če je to nujno za učinkovito izvajanje oblasti. To pomeni, da se ukrepi, ki jih uveljavlja ZZUSUDJZ v nujnih zadevah praviloma ne uporabljajo, zato se postopki kljub potencialni nevarnosti širjenja virusne okužbe nadaljujejo.

⁴ Uradni list RS, št. 39/20.

⁵ Uradni list RS, št. 47/20.

Z ZZUSUDJZ je določeno, da se osebno vročanje na podlagi 87. člena Zakona o splošnem upravnem postopku ne opravlja, razen v nujnih zadevah. Na takšnem izhodišču ostajajo nevročene številne odločbe, sklepi in dokumenti, ki so izdani v t.i. nenujnih zadevah. To pomeni, da se v teh primerih postopek ne more voditi, nadaljevati ali zaključiti, ker se ne more opraviti procesnega dejanja, ki je pogojen z osebno vročitvijo po fizični poti, na primer pozvati vložnika k odpravi pomanjkljivosti ali predložitvi dokazil, seznaniti vložnika s stanjem v postopku, vročiti odločbe ali sklepa, čeprav so izpolnjeni pogoji za zakonito izdajo. Šele z vročitvijo namreč naslovnik postane vezan oziroma šele z vročitvijo odločba, sklep ali drug dokument začne učinkovati v razmerju do stranke in organa. Glede na to, da organi v upravnih in drugih javnopravnih zadevah tudi v času trajanja začasnih ukrepov poslujejo, čeprav v omejenem obsegu in prilagojeno situaciji, se z onemogočanjem vročanja v ne nujnih zadevah postopki ne morejo nadaljevati in zaključiti, čeprav je to v interesu stranke in organa.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

S predlogom zakona se upošteva trenutne strokovne ocene v zvezi s širjenjem virusne okužbe COVID-19 določajo pogoji za vodenje postopkov v sodnih, upravnih in drugih javnopravnih zadevah, če se v postopkih ali zaradi postopkov ne povečujejo možnosti širjenja virusne okužbe ter ne ogroža zdravje in življenje udeležencev v postopkih.

2.2. Načela predloga zakona

Predlog zakona nima temeljnih načel oziroma le teh ne spreminja.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev in način reševanja

Ključna rešitev, ki jo zasleduje predlog zakona, je omogočiti postopno in hkrati čim bolj široko delovanje sodstva ob izpolnitvi vseh pogojev za njegovo varno delovanje kot tudi varno udeležbo strank v teh postopkih. Hkrati pa se je treba zavedati, da določene omejitve, ki so bile in še vedno so usmerjene v omejitev javnega življenja, javnih storitev in gibanje državljanov, posledično otežujejo tudi uveljavljanje pravic posameznikov. Gotovo bodo imeli državljani glede na vse posledice teh omejitev otežen položaj tudi določeno obdobje po prenehanju teh ukrepov. Poleg fizičnih oseb so se tudi gospodarski subjekti nenadoma znašli v situaciji, ki ni tržna in so posledično bolj ranljivi. Potrebna je posebna previdnost, da se v takšnih razmerah ne omogoči oškodovanja pravic šibkejših strank, med tudi strank, ki nimajo stalnega dostopa do kvalificiranega pravnega svetovanja in zastopanja, upošteva vse omejitve, ki so bile sprejete zaradi preprečitve širjenja te nalezljive bolezni. Zato je nujno, da se delovanje sodstva začne postopoma in ne hipno in posledično na škodo strank, še posebej tistih najšibkejših.

S predlagano dopolnitvijo se določa, da lahko sodišča ne glede na prvi odstavek 83.a člena

Zakona o sodiščih v tem obdobju odločajo in vročajo sodna pisanja v zadevah, ki niso opredeljene kot nujne v skladu s 83. členom Zakona o sodiščih, in v tistih zadevah, ki se ne štejejo za nujne v skladu z odredbami predsednika Vrhovnega sodišča RS izdanimi na podlagi prvega odstavka 4. člena ZZUSUDJZ. Seveda slednje le ob izpolnitvi vseh pogojev, ki jih za varno in nemoteno delovanje predpiše predsednik Vrhovnega sodišča RS, v svoji odredbi kot tudi drugih pogojev, ki jih glede na konkretno naravo dela in lastnosti posameznega sodišča določi posamezno sodišče, če je to potrebno, da se ne širi virusna okužba in je zagotovljeno zdravje in življenje ljudi. Če posamezno sodišče teh pogojev ne more zagotavljati (zaradi kadrovske, prostorske ali tehnične neustreznosti) v tem delu tudi sodišče ne more v tolikšni meri odločati in posledično vročati pisanj v nenujnih zadevah. Sodišča bodo lahko torej odločala in vročala pisanja tudi v zadevah, ki se ne obravnavajo kot nujne, kar pa bo skladno z 3. členom ZZUSUDJZ pomenilo, da roki v teh zadevah ne tečejo, razen če gre za sodne zadeve, ki se obravnavajo kot nujne. Slednja določba velja za vse sodne zadeve, torej tudi za kazenske zadeve, saj tudi v teh zadevah, ki se ne obravnavajo kot nujne roku ne tečejo. To se nanaša tako na materialne roke kot na procesne roke, torej na primer tako glede zastaranje kazenskega pregona, vložitev zasebne tožbe kot tudi roka za prevzem pregona, vložitev pritožbe ipd. Prav tako določba šestega odstavka 6. člena ureja prekinitev oziroma zadržanje teka materialnih in procesnih rokov v prekrškovnih zadevah pred prekrškovnim organom, pri čemer je tudi tam določeno, da prekrškovni organ začne ali nadaljuje prekrškovni postopek zoper storilca tudi v času začasnih ukrepov, če gre za nujni postopek po tretjem odstavku 6. člena zakona, o čemer mora storilca tudi obvestiti.

Druga rešitev je povezana s postopki zaradi insolventnosti, katere Zakon o sodiščih (83. člen) šteje med nujne zadeve, vendar je predsednik Vrhovnega sodišča RS v skladu s pristojnostjo, ki mu jo daje 4. člen ZZUSUDJZ, v odredbi z dne 30. 3. 2020 določil, da se štejejo za nenujne zadeve. To posledično pomeni, da sodišča v teh postopkih ne odločajo in roki v teh postopkih ne tečejo. V skladu z namenom ZZUSUDJZ, da se v času razglašene epidemije virusne okužbe SARS-CoV-2 strankam omogoči učinkovito zagotavljanje in izvajanje pravic, kar posledično pomeni tudi učinkovito varstvo/zaščito njihovih pravic, je po mnenju predlagatelja nujno, da se za navedeno obdobje določi tudi odstop od strogih pravil ZFPPIPP, ki jih primarno določa 121. člen ZFPPIPP. Po določbi tretjega odstavka 121. člena ZFPPIPP v postopkih zaradi insolventnosti tisti, kdor zamudi rok ali izostane z naroka, na katerem bi moral dati ali vložiti predloge, izjave in ugovore, jih po poteku roka ali koncu naroka ne more več vložiti. Navedena določba je namenjena tako hitrosti postopka kot tudi in predvsem varstvu pravic strank in drugih oseb v postopku. Ni si namreč mogoče predstavljati učinkovitega postopka zaradi insolventnosti, če bi pri tolikšnem številu sodelujočih bilo mogoče pričakovati vlaganje predlogov, izjav in ugovorov tudi izven predpisanih rokov ali narokov. Navedeno bi za stranke in druge, ki dejanja niso zamudili opraviti oziroma so pristopili na narok, lahko pomenilo znaten poseg v njihove pravice oziroma bi znatno ogrozilo pravno varnost tako za stranke kot tudi za osebe, udeležene v postopku insolventnosti (npr. pri vnovčenju stečajne mase sodelujoče kupce). Zato se s predlagano določbo, upoštevaje trenutne okoliščine, ki so bistveno drugačne od okoliščin, ki jih je imel pred očmi zakonodajalec v času sprejemanja določbe, in glede na opisane posledice ukrepov za preprečevanje in obvladovanje epidemije, ki lahko bistveno vplivajo na pravočasno

Uveljavljanje pravic strank in drugih upravičenih oseb v postopkih zaradi insolventnosti, sodišču nalaga, da obravnava in odloča o vlogi, predlogu, izjavi, ugovoru, drugem procesnem dejanju ali predloženi listini tudi v primeru, če je oseba zamudila rok ali izostala z naroka v času trajanja ukrepov iz razloga, neposredno povezanega z epidemijo COVID-19 in sodišče odločitve še ni sprejelo. Stranka bo seveda morala ob vložitvi vloge, predloga, izjave, ugovora, opravi drugega procesnega dejanja ali ob predložitvi listine izkazati tudi razlog za zamudo. Pri pripravi zgornje rešitev se izhaja tudi iz odločbe Ustavnega sodišča RS Up-769/16, U-I-81/17 z dne 12. 7. 2018, v kateri je sodišče zapisalo: »Ureditev, ki onemogoča uresničitev namena prisilne poravnave zaradi formalne pomanjkljivosti dolžnikove vloge, katere odprava ne ogroža hitrosti insolvenčnega postopka, ni stvarno povezana s predmetom urejanja«.

Navedena možnost vložitve vloge tudi po preteku časa bo lahko vplivala na odločitev predsednika Vrhovnega sodišča RS pri presoji ali postopke zaradi insolventnosti uvrsti oziroma določi nazaj med nujne postopke, saj nova predlagana ureditev, glede na razmere v državi, strankam v teh postopkih omogoča učinkovito izvajanje in varstvo njihovih pravic. Kljub morebitni zamudi roka lahko vlogo, izjavo, ugovor ali listino podajo tudi po roku, ker to ne zavleče postopka, saj sodišče odločbe še ni izdalo. S tem se prepriča, da bi za stranko nastopile neugodne posledice zaradi zamuda roka, če je razlog oziroma vzrok za zamudo roka epidemija COVID-19.

V upravnih in drugih javnopravnih zadevah se tudi v nenujnih zadevah omogoča izvajanje ustnih obravnav in drugih procesnih dejanj, pri katerih lahko pride do stika med uradno osebo, stranko ali drugim udeležencem, če bo ugotovljeno in zagotovljeno, da takšno procesno dejanje ne bo v nasprotju s temeljnim namenom zakona, to je preprečitvijo širjenja virusne okužbe in ogrožanja zdravja ter življenja omenjenih oseb. Od uvedbe začasnih ukrepov dalje so se ustne obravnave izvajale le v nujnih zadevah, upošteva varnostne in druge potrebne ukrepe. Kolikor bo s takšnimi ukrepi ustno obravnavo mogoče izvesti tudi v nenujnih zadevah tako, da to se s tem ne bo prispevalo oziroma vplivalo k širjenju virusne okužbe in ogrožanju zdravja ter življenja kogarkoli, se bodo te lahko izvedle po presoji organa v vsaki zadevi, v kateri se odloča o posamični pravici, pravni koristi ali obveznosti, s čimer se bo prispevalo k učinkovitemu nadaljevanju in zaključevanju postopkov.

Glede na to, da se v upravnih in drugih javnopravnih zadevah osebno vročanje odločb, sklepov in drugih dokumentov, od vročitve katerih začne teči rok, ne opravlja (razen v nujnih zadevah), zaradi nevarnosti širjenja virusne okužbe pri obveznem kontaktu med vročevalcem in naslovnikom, ki ga zahteva obojestransko izpolnjevanje vročilnice, se zaradi preprečevanja širjenja virusne okužbe in hkrati učinkovitega delovanja organov predlaga dopolnitev veljavne ureditve, ki bo omogočila vročanje tudi v ne nujnih zadevah. Po predlogu se v ne nujnih zadevah dokumenti vročajo z vložitvijo v hišni predalčnik, poštni predal ali v elektronski predal naslovnika. Vročitev bo veljala za opravljeno tretji delovni dan od dneva odpreme oziroma deseti delovni dan od dneva odpreme, če se v fizični obliki vroča v tujino (v primeru vročanja po elektronski poti, ni potrebe po razlikovanju med vročanjem v državi in izven nje). Glede na obveznost izvajalcev poštnih storitev v Republiki Sloveniji, da je v enem mesecu 95 % pošilk preneseno v enem delovnem dnevu od dneva oddaje, 99,5 % v dveh delovnih dneh in 100 %

pošiljk v treh delovnih dneh, da je v poštnem prometu z državami članicami EU v enem mesecu 85 % pošiljk preneseno v treh delovnih dneh, vsaj 97 % pa v petih delovnih dneh (10. člen Splošnega akta o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve, Uradni list RS, št. 47/10, 14/17) je realno, da ima naslovnik najkasneje v treh oziroma desetih delovnih dneh od odpreme možnost seznanitve z dokumentom, ki se vloži v hišni predalčnik. Vročanje po elektronski poti se omogoča tudi v elektronski predal, ki ne izpolnjuje varnostnih in tehničnih pogojev za vročitev po 86. členu Zakona o splošnem upravnem postopku. Gre za elektronski naslov, ki ga je oseba navedla v vlogi ali s katerega je poslala vlogo. Pogoj za takšno vročitev je, da je vložnik vloge seznanjen z vročanjem na elektronski naslov in da s tem soglaša. Seznanitev se lahko zapiše v obrazec vloge, na katerem mora nedvomno izraziti voljo, da se vročanje opravlja na elektronski naslov ali pa mora organ predhodno pridobiti izrecno soglasje vložnika. Zaradi nastanka fikcije vročitve je na ovojnico ali na dokument treba označiti dan odpreme, datum nastopa vročitve in opozorilo naslovniku o prekinitvi teka roka v skladu v času trajanja začasnih ukrepov po 2. členu zakona.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zaradi predlaganih rešitev ne bodo nastale dodatne obveznosti za državni proračun ali druga javno finančna sredstva. Nasprotno, pričakovati je, da se bodo obveznosti v upravnih in drugih javnopravnih zadevah znižale, zaradi omogočanja vročanja z dostavo v hišni predalčnik ali v elektronski predal.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni treba zagotoviti dodatnih finančnih sredstev v že sprejetem državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Vsebina predlaganega zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije, saj je prilagajanje dela državnih organov in sodstva v pristojnosti posameznih držav članic.

5.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

5.2.1 Republika Avstrija

Republika Avstrija je sprejela številne omejitve (mejni prehodi, tranzit, zaprte šole, vrtci, omejitve druženja, javnih prireditev, obiskov DSO-jev, zaprti hoteli, smučišča, javna igrišča, parki). Od 16. 3. 2020 se odložene vse ne nujne obravnave na sodiščih (odločitev sodnika ali pravobranilca); sodišča so za stranke od 13. 3. 2020 zaprta.

Na področju pravosodja je Avstrijski parlament sprejel konkretne spremljevalne ukrepe v povezavi z epidemijo COVID 19. Državni in zvezni svet sta v okviru 4. zakona COVID-19 odločila o novih ukrepih, ki bodo vplivali tudi na civilno in kazensko pravo ter na javno naročilo. Sprejeti sta bila 2. spremljevalna zakona COVID-19 in spremni zakon COVID-19. Spremenjeni so tudi 1. spremni zakon COVID-19, Zakon o insolventnosti, Notarski zakonik, Zakon o gospodarskih družbah COVID-19 in Kazenski zakonik.

Novi zakon velja od 22. marca 2020 in uveljavlja naslednje spremembe:

– na področji pravnega postopka velja splošna prekinitiv rok. Vsi postopkovni roki, ki se ne iztečejo do 22. marca 2020, bodo preklicani do 30. aprila 2020. Zato bodo začeli v celoti teči 1. maja 2020. To predvsem vpliva na roke za pritožbe zoper sodbe in odločbe, rok za vložitev ugovora zoper plačilni nalog, pa tudi za izjavo sodišča na zahtevo, predložitev predplačila stroškov itd. Izjeme so določene v postopkih, v katerih je treba odločiti o zakonitosti odvzema ali omejitvi svobode, ni mogoče prekiniti rokov (obvezna hospitalizacija, omejitve svobode po bivanju doma, tuberkuloza in zakon o epidemiji) in v primeru neposredne nevarnosti za življenje, varnost ali svobodo ali preprečitev velike in nepopravljive škode lahko sodnik odloči, da roka ne sme prekiniti.

Tako zastaranje kot roki za pozivanje na sodišče so omejeni od 22. marca 2020 do 30. aprila 2020. Tako se bodo za to obdobje podaljšali. Poleg zastaralnih rokov to velja na primer za roke za vložitev tožbe zaradi neuporabe lastnine, tožbo zaradi odpovedi ali odpoved, tožbo zoper odločbo zavoda za socialno zavarovanje (npr. dodatek za nego, invalidnost oz. invalidska pokojnina, kompenzacijski dodatek itd.) ali za razpis sodišča v najemniškem primeru po odločitvi arbitražnega odbora.

Stiki na sodiščih so omejeni; ustna pogajanja, zaslišanja in vključitev vlog na zapisnik ne potekajo, dokler trenutni vladni ukrepi proti širjenju COVID-19 omejujejo svobodo gibanja in / ali medosebne stike. V tem času sodni izvršitelji v izvršilnem postopku ne izvršujejo nalog izvršbe, strankam pa se ne vročajo nobene sodne zadeve, če jih ni mogoče vročiti po elektronski poti. Izjema velja, če obstaja nevarnost za življenje, svobodo ali varnost ali če obstaja velika in nepopravljiva škoda.

V stečajnih postopkih mora biti po splošnih pravilih prošnja za stečaj biti vložena v 60 dneh od plačilne nesposobnosti. Če pa je do te insolventnosti prišlo zaradi sedanje pandemije COVID 19, se to obdobje podaljša na 120 dni. Izjemoma, če ima dolžnik zapadle zamude plačil kot del načrta za prestrukturiranje in ga upnik od 22. marca 2020 do 30. aprila 2020 pisno opomni, terjatev ne bo povrnjena.

Na področju kazenskega prava je zvezni minister za pravosodje pooblaščen (za čas trajanja ukrepov za preprečevanje širjenja COVID-19) da poskrbi za pridržanje osumljenca v drugi pravosodni ustanovi, ne da bi pri tem upošteval soglasje osumljenca ali po potrebi zaslišanje vseh strank. Poleg tega lahko zvezni minister za pravosodje z odredbo izda naslednje odredbe: – prenos pristojnosti na drugo sodišče, če pristojno ni več dostopno, – vročitev dokumentov in pozivov je lahko omejena na primere, v katerih je obtoženi priprt, prekinitev rokov - roki za najdaljše trajanje preiskave (običajno tri leta), – za ponovno izvedbo preložene glavne obravnave (dva meseca) ter za registracijo in izvajanje pravnih sredstev se lahko prekinejo za čas omejitve dostopov (na sodišče), – odrediti je mogoče, da se zaslišanja v priporu (ki se bodo zdaj izvajale prek videokonference) lahko izpustijo in da se o nadaljnjem pripornem postopku odloči brez zaslišanja. Vendar to ne spreminja pogojev za podaljšanje pripora in stroge obveznosti sodišča, da izvede dokaze in – stiki v priporu se lahko omejijo le na telefonske klice.

5.2.2 Republika Latvija

Latvijski parlament je prejel Zakon o ukrepih za preprečevanje in omejevanje epidemije v državi in njenih posledice zaradi širjenja COVID-19. Zakon vključuje več ukrepov na komercialnem področju, na področju insolvenčne zakonodaje, davčne olajšave, plačo zaposlenih na čakanju (mirovanja) in druge.

Deklaracija Vlade št. 103 z dne 12. 3. 2020 o razglasitvi izrednih razmer vsebuje ukrepe v zvezi s sodišči (točka 4.26) in zapriseženimi notarji in sodnimi izvršitelji (točka 4.27).

Za področje sodstva lahko predsednik vrhovnega sodišča po posvetovanju s predsedniki okrožnih in okrajnih sodišč določi sodne postopke in pogoje, pri katerih se razpisani naroki preložijo ali odpovejo ali se omeji tiste postopke, ki so povezani s potekom ustnih obravnav na vseh sodiščih Republike Latvije.

Svet (zapriseženih) izvršiteljev in Svet (zapriseženih) notarjev lahko določita omejitve za sprejem obiskovalcev v pisarnah ali celo odločijo o ukinitvi neposrednih stikov v njihovih pisarnah. Svet izvršiteljev in Svet notarjev lahko določita pogoje, v skladu s katerimi zapriseženi sodni izvršitelj in zapriseženi notar lahko odločita o prekinitvi določenih uradnih aktivnosti, če neizpolnitev teh dejavnosti niso povezane s pomembno kršitvijo pravic ali niso objektivno nujne in izpolnjevanje takih aktivnosti za vpletene osebe lahko povzroča večje tveganje, da se okužijo s COVID-19.

5.2.3 Republika Hrvaška

Ministrstvo za pravosodje je 13. marca 2020 pripravilo Priporočila za preprečevanje prenosa in preprečevanje epidemije novega virusa (COVID-19).

Priporočila določajo, da pravosodni organi še naprej delujejo in izvajajo vse nujne postopke in da Priporočila vključujejo tudi odlog vseh obravnjav in drugih ukrepov, ki niso nujni za obdobje 14 dni. Upoštevajoč vse okoliščine, sodniki sprejemajo odločitve o preložitvi obravnjav, tudi za daljše obdobje kot 14 dni. Prav tako je priporočljivo, da se komunikacija s strankami in drugimi udeleženci postopka, kadar koli je to mogoče, uporablja z uporabo elektronskih komunikacijskih sredstev.

Za civilne postopke odlog obravnave ureja 116. člen Zakona o civilnem (pravdnem) postopku, po katerem lahko sodišče odloži obravnavo, kadar bi bilo to potrebno zaradi pridobivanja dokazov ali iz drugih upravičenih razlogov. Ko je narok preložen, sodišče nemudoma sporoči prisotnim strankam kraj in čas nove obravnave, če je to mogoče. Zoper takšno odločitev ni dovoljena pritožba. Pomembna sta tudi 212. in 214. člen Zakona o pravdnem postopku.

Upravni odbor hrvaške Notarske zbornice je na svoji spletni strani objavil obvestilo, da bodo notarske pisarne v nujnih primerih sodelovale s strankami vsak dan od 9 do 12 ure (predhodna najava). Notarji pri delu uporabljajo elektronska komunikacijska sredstva s strankami ali drugimi udeleženci postopka in kadar je to mogoče pri delu s sodišči. V primerih, ko je treba pisarno zaradi samoizolacije zapreti, bo na vratih zaprte pisarne obvestilo, ki bo stranke napotilo, naj gredo na prvo najbližjo notarsko pisarno ali na najbližjo kraj, kjer je odprta pisarna. Službe na vrata postavijo obvestilo o prepovedi dostopa osebam, ki imajo simptome bolezni ali prihajajo iz držav zunaj Republike Hrvaške.

Vlada je pred Parlamentom predstavila poseben zakon "Zakon o načinu izračuna časovnih okvirov v okoliščinah epidemije COVID-19". Zakon začne veljati do 1. julija 2020. Trenutno zakon čaka na glasovanje v Parlamentu.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

S predlaganimi rešitvami se omogoča zaščita pri delovanju javne uprave in pravosodnih organov, predvsem pa javnosti za obdobje trajanja bolezni COVID-19.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona bo olajšal obveznosti strank v postopkih pred državnimi organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona ne bo imel tovrstnih posledic.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Predlog zakona nima tovrstnih posledic.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Predlog zakona nima tovrstnih posledic.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona nima tovrstnih posledic.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic na drugih področjih.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

Sprejeti zakon bo predstavljen na spletnih straneh Ministrstva za pravosodje in Ministrstva za javno upravo v okviru vladnega spletnega portala GOV.SI.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

6.9 Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona

Pri pripravi predmetnih določb predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Ker gre za zakon, ki se bo obravnaval po nujnem postopku, sodelovanje javnosti pri pripravi ni potrebno.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- mag. Lilijana Kozlovič, ministrica za pravosodje,
- Boštjan Koritnik, minister za javno upravo,
- Matic Zupan, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje,
- Zlatko Ratej, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje,
- Urška Ban, državna sekretarka, Ministrstvo za javno upravo,
- Miha Verčko, generalni direktor Direktorata za civilno pravo, Ministrstvo za pravosodje,
- mag. Evelin Pristavec Tratar, generalna direktorica Direktorata za organizacijsko zakonodajo
in pravosodno upravo, Ministrstvo za pravosodje,
- mag. Matjaž Remic, sekretar, Ministrstvo za javno upravo.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) (Uradni list RS, št. 36/20) se za 3. členom doda nov 3.a člen, ki se glasi:

»3.a člen
(obravnava prepozne vloge)

Ne glede na tretji odstavek 121. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 13/14 – uradno prečiščeno besedilo, 10/15 – popr., 27/16, 31/16 – odl. US, 38/16 – odl. US, 63/16 – ZD-C, 54/18 – odl. US in 69/19 – odl. US) sodišče obravnava in odloča o vlogi, predlogu, izjavi, ugovoru, drugem procesnem dejanju ali predloženi listini, tudi če je stranka zamudila rok ali izostala z naroka v času trajanja ukrepov iz razloga, neposredno povezanega z epidemijo virusne okužbe SARS-CoV-2 (COVID-19), in sodišče odločitve še ni sprejelo. Stranka mora ob vložitvi vloge, predloga, izjave, ugovora, opravi drugega procesnega dejanja ali predložitvi listine izkazati tudi razlog za zamudo.«.

2. člen

Za 4. členom se doda nov 4.a člen, ki se glasi:

»4.a člen
(nenujne sodne zadeve)

Ne glede na prvi odstavek 83.a člena Zakona o sodiščih sodišča odločajo in vročajo sodna pisanja v zadevah, ki niso nujne v skladu s 83. členom Zakona o sodiščih, in ki se ne štejejo kot nujne v skladu z odredbami predsednika Vrhovnega sodišča, izdanimi na podlagi prvega odstavka prejšnjega člena, če sodišča lahko zagotavljajo opravo teh dejanj v skladu s pogoji, ki jih določi predsednik Vrhovnega sodišča na način iz tretjega odstavka 83.a člena Zakona o sodiščih, in tako da se ne širi virusna okužba in je zagotovljeno zdravje in življenje ljudi.«.

3. člen

V 7. členu se v drugem odstavku črta drugi stavek.

V tretjem odstavku se za prvim stavkom doda nov drugi stavek, ki se glasi:

»Ne glede na prejšnji stavek se ustne obravnave in druga procesna dejanja, kjer so uradna oseba, stranka ali drug udeleženec v neposrednem stiku, izvedejo tudi v zadevah, ki niso nujne,

če se zaradi tega ne širi virusna okužba in je zagotovljeno zdravje ter življenje uradne osebe, stranke ali drugega udeleženca.«.

4. člen

Za 8. členom se doda nov 8.a člen, ki se glasi:

»8.a člen (vročanje v nenujnih zadevah)

(1) Ne glede na prvi odstavek prejšnjega člena se vročanje odločb, sklepov in drugih dokumentov, ki jih je na podlagi 87. člena Zakona o splošnem upravnem postopku treba vročiti osebno, v upravnih zadevah, ki niso nujne, opravi z vložitvijo v hišni predalčnik, poštni predal ali v elektronski predal naslovnika.

(2) Vročitev velja za opravljeno tretji delovni dan od dneva odpreme, če se vroča v tujino v fizični obliki pa deseti delovni dan od dneva odpreme, razen če naslovnik odločbe, sklepa ali drugega dokumenta ni prejel ali ga je prejel kasneje. V primeru dvoma o tem, ali je naslovnik odločbo, sklep ali drug dokument prejel, prejem in dan prejema dokazuje organ. Organ lahko po telefonu, po elektronski poti ali na drug način preveri, ali je naslovnik odločbo, sklep ali drug dokument prejel in kdaj ga je prejel.

(3) V primeru dvoma o tem, ali je naslovnik odločbo, sklep ali drug dokument prejel, ker ni dokazov o vročitvi, se opravi ponovna vročitev.

(4) Na ovojnici ali na odločbi, sklepu ali drugem dokumentu se označi dan odpreme, dan vročitve in začetek teka roka v skladu z 2. členom tega zakona. V primeru vročanja v elektronski predal se od naslovnika zahteva potrditev prejema odločbe, sklepa ali drugega dokumenta.

(5) Za elektronski predal iz prvega odstavka tega člena se šteje elektronski naslov, ki ga je oseba sama navedla v vlogi, ali elektronski naslov, s katerega je poslala vlogo, ne glede na to, ali ustreza varnostnim in tehničnim zahtevam, ki jih mora izpolnjevati varni elektronski predal po 86. členu Zakona o splošnem upravnem postopku. Vročitev v elektronski predal se opravi, če je bila oseba seznanjena s takšnim načinom vročanja in je s tem soglašala.

(6) V prekrškovnih zadevah, ki niso nujne, se določbe tega člena ne uporabljajo.«.

KONČNA DOLOČBA

5. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Veljavni 121. člen ZFPPIPP določa, da se za postopek zaradi insolventnosti glede vprašanj, ki jih ZFPPIPP ne ureja drugače, smiselno uporabljajo pravila zakona, ki ureja pravdni postopek (prvi odstavek), pri tem v postopku zaradi insolventnosti ni mogoče zahtevati vrnitve v prejšnje stanje niti predlagati obnove postopka in ne vložiti revizije (drugi odstavek). Kdor pa je v postopku zaradi insolventnosti zamudil rok ali izostal z naroka, na katerem bi moral dati ali vložiti predloge, izjave in ugovore, jih v skladu s tretjim odstavkom 121. člena ZFPPIPP po poteku roka ali koncu naroka ne more več dati ali vložiti.

V zvezi z navedeno določbo je treba uvodoma opozoriti na pomembno razliko med pravdnim postopkom in postopkom zaradi insolventnosti, ki je v tem, da ima navadno v (glavnem) postopku zaradi insolventnosti položaj stranke (upnika) več deset oseb. Prilagojene postopkovne določbe in odkazana smiselna uporaba na določbe Zakona o pravdnem postopku omogočajo, da se postopek izvede hitro in učinkovito, pri tem pa strankam, od katerih se sicer pričakuje skrbno spremljanje poteka postopka in pravočasno vlaganje vlog, predlogov in izjav ter udeležba na naroku, vendarle omogočajo sodelovanje v postopku in učinkovito uveljavljanje pravic. Vendar je moč ugotoviti, da nastale razmere v času širjenja epidemije bolezni COVID-19 strankam postopka dodatno otežujejo zapovedano skrbno spremljanje in pravočasno uveljavljanje pravic v postopku. Glede na sprejete ukrepe za preprečevanje širjenja in obvladovanje epidemije, med katerim je tudi Odlok o začasni splošni prepovedi gibanja in zbiranja ljudi na javnih mestih in površinah v Republiki Sloveniji ter prepovedi gibanja izven občin (Uradni list RS, št. 38/20 in 51/20), je strankam, prav z namenom varovanja zdravja in življenja, otežen ne le dostop do kvalificirane pravne pomoči (odvetnikov) temveč tudi dostop do sodišča. Tako oteženo uveljavljanje pravic v postopku pa narekuje rahljanje strogih določb postopka, ki sicer v času pred razglasitvijo epidemije niso povzročale težav oziroma se niso pokazale kot nesorazmerno stroge.

Po določbi tretjega odstavka 121. člena ZFPPIPP v postopkih zaradi insolventnosti tisti, kdor zamudi rok ali izostane z naroka, na katerem bi moral dati ali vložiti predloge, izjave in ugovore, jih po poteku roka ali koncu naroka ne more več vložiti. Navedena določba je namenjena tako hitrosti postopka kot tudi in predvsem varstvu pravic strank in drugih oseb v postopku. Ni si namreč mogoče predstavljati učinkovitega postopka zaradi insolventnosti, če bi pri tolikšnem številu sodelujočih bilo mogoče pričakovati vlaganje predlogov, izjav in ugovorov tudi izven predpisanih rokov ali narokov. Navedeno bi za stranke in druge, ki dejanja niso zamudili opraviti oziroma so pristopili na narok, lahko pomenilo znaten poseg v njihove pravice oziroma bi znatno ogrozilo pravno varnost tako za stranke kot tudi za osebe, udeležene v postopku insolventnosti (npr. pri vnovčenju stečajne mase sodelujoče kupce). Zato se s predlagano določbo, upoštevaje trenutne okoliščine, ki so bistveno drugačne od okoliščin, ki jih je imel pred očmi zakonodajalec v času sprejemanja določbe, in glede na opisane posledice ukrepov za preprečevanje in obvladovanje epidemije, ki lahko bistveno vplivajo na pravočasno uveljavljanje pravic strank in drugih upravičenih oseb v postopkih zaradi insolventnosti, sodišču nalaga, da obravnava in odloča tudi o vlogi, predlogu, izjavi, ugovoru, drugem procesnem dejanju ali predloženi listini

tudi v primeru, če je oseba zamudila rok ali izostala z naroka v času trajanja ukrepov iz razloga, neposredno povezanega z epidemijo COVID-19, in sodišče odločitve še ni sprejelo. Stranka bo seveda morala ob vložitvi vloge, predloga, izjave, ugovora, opravi drugega procesnega dejanja ali ob predložitvi listine izkazati tudi razlog za zamudo.

Sodišče torej ne bo upoštevalo tistih vlog, predlogov, izjav, ugovorov, drugih procesnih dejanj in predloženih listin, ki bodo kljub opravičljivemu razlogu za zamudo (torej zaradi razloga, neposredno povezanega z epidemijo COVID-19) pri sodišču vložene po tem, ko bo sodišče že sprejelo odločitev. V nasprotnem primeru bi namreč sprejem in odločanje o taki vlogi, predlogu, izjavi, ugovoru, dopustitvi procesnega dejanja ali posledici nepredložitve listine imelo nepredvidene učinke za ostale udeležence postopka, torej vse tiste, ki so kljub ukrepom za zajezitev in obvladovanje epidemije pravočasno opravili zahtevana dejanja in torej naroka ali roka niso zamudili in je bila v posledici odločba sodišča že izdana.

Navedeno pomeni, da se stranka, ki bo rok ali narok zamudila, po 1. 7. 2020 na zamudo, povezano s posledicami epidemije, ne bo mogla več sklicevati oziroma bo sodišče po izteku tega roka postopalo po določbi 121. člena ZFPPIPP, po kateri tisti, kdor je zamudil rok ali izostal z naroka, na katerem bi moral dati ali vložiti predloge, izjave in ugovore, jih po poteku roka ali koncu naroka ne more več dati ali vložiti (tretji odstavek 121. člena ZFPPIPP).

K 2. členu

V času nastopa izrednega dogodka ima predsednik Vrhovnega sodišča RS pooblastilo v 83.a členu ZS, da za izvajanje sodne oblasti v tem času določi posebne ukrepe. Zaradi nastanka izrednega dogodka, t.j. epidemije nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID19), ki v večjem obsegu ovira nemoteno oziroma redno izvajanje sodne oblasti in zaradi preprečitve njenega širjenja ter varovanja zdravja in življenja ljudi in zagotovitve delovanja sodstva, je predsednik Vrhovnega sodišča RS izdal Odredbo o posebnih ukrepih zaradi nastanka pogojev iz prvega odstavka 83.a člena Zakona o sodiščih in razlogov iz 1. člena ZZUSUDJZ (Uradni list RS, št. 39/20), s katero je omejeno poslovanje sodišč od 31. 3. 2020 na opravljanje narokov in odločanje samo v nujnih zadevah, kot to določata 83. člen ZS in 4. člen ZZUSUDJZ.

Z uveljavitvijo ZZUSUDJZ (4. člen) se tudi nekatere nujne zadeve štejejo kot nenujne, kar je predsednik Vrhovnega sodišča RS določil v do sedaj izdanih Odredbah (Uradni list RS, št. 39/20 in 47/20). V vseh ostalih zadevah sodišča v skladu z veljavo ureditvijo po 83.a členu ZS ne morejo izvajati sodne oblasti, torej opravljati narokov, odločati in vročati sodnih pisanj. S predlagano dopolnitvijo se zato za čas trajanja ukrepov po ZZUSUDJZ sodiščem omogoča, da se s ciljem kontinuiranega dela tudi v vseh ostalih (nenujnih) zadevah v čim večjem obsegu nadaljuje redno izvajanje sodne oblasti (odločanje in vročanje sodnih pisanj). Seveda slednje le ob izpolnitvi vseh pogojev, ki jih za varno in nemoteno delovanje predpiše predsednik Vrhovnega sodišča RS v svoji odredbi kot tudi drugih pogojev, ki jih glede na konkretno naravo dela in lastnosti posameznega sodišča določi posamezno sodišče, če je to potrebno, da se ne širi virusna okužba in je zagotovljeno varovanje zdravja udeležencev v sodnih postopkih. Če posamezno sodišče teh pogojev ne more zagotavljati (zaradi kadrovske, prostorske ali tehnične neustreznosti) v tem delu tudi sodišče ne more v tolikšni meri odločati in posledično vročati

pisanj v nenujnih zadevah. Sodišča bodo lahko torej odločala in vročala pisanja tudi v zadevah, ki se ne obravnavajo kot nujne, kar pa bo skladno z 3. členom ZZUSUDJZ pomenilo, da roki v teh zadevah ne tečejo, razen če gre za sodne zadeve, ki se obravnavajo kot nujne. Povedano drugače v zadevah, ki niso nujne oziroma se ne štejejo za nujne, roki tako za stranke kot tudi za sodišča (ali druge organe ali udeležence v postopkih) v času trajanja tega ukrepa skladno z 2. členom tega zakona ne bodo tekli. Torej, če bo sodišče lahko sprejelo odločitev in/ali pisanje stranki, bo v skladu s predlagano določbo to lahko storilo, vendar pa kljub vročitvi pisanja rok za stranko za vložitev pravnega sredstva v času trajanja tega ukrepa ne bo tekel.

K 3. členu

ZZUSUDJZ je bil uveljavljen, da se v sodnih, upravnih in drugih javnopravnih zadevah oziroma zaradi njih prepreči širjenje virusne okužbe, da se na tak način zavaruje zdravje in življenje ljudi zaradi virusne okužbe, zagotovi delovanje posameznih državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil ter zavarovanje pravic in obveznosti. V II. poglavju zakona, ki ureja začasne ukrepe v upravnih in drugih javnopravnih zadevah, so med drugim določeni začasni ukrepi, ki onemogočeno izvajanje procesnih dejanj, pri katerih bi prihajalo do stikov med uradno osebo in udeleženci v postopku ali med udeleženci.

Po drugem odstavku 7. člena se v času trajanja začasnih ukrepov omogoči, da vložniki v času trajanja začasnih ukrepov pisne vloge vlagajo po elektronski poti brez varnega elektronskega podpisa. Kljub temu je formalni pogoj za obravnavo take vloge, da organ zanesljivo ugotovi identiteto vložnika in s tem njegovo voljo za uveljavitev zahtevka, na katerega se nanaša vloga. Zakon določa, da se v takih primerih vročitev opravi na naslovu stalnega ali začasnega prebivališča iz registra stalnega prebivalstva. Če organ zanesljivo ugotovi, kdo je vložnik vloge, kar mora brezpogojno storiti, je zakonsko odrejanje načina vročanja in omejevanja vložnika prekomerno, nepotrebno in omejujoče. Vložniku je treba prepustiti možnost, da bo z organom posloval tudi po elektronski poti (glej tudi predlagani 8.a člen).

Z dopolnitvijo tretjega odstavka se omogoči, da se ustne obravnave in druga dejanja, pri katerih so uradna oseba, stranka ali drugi udeleženci v neposrednem stiku, lahko opravijo tudi v nenujnih zadevah, če to ne bo vplivalo na širjenje virusne okužbe in ne bo ogrožalo zdravja in življenja. V skladu z navedenim bo organ v teh zadevah presodil, ali lahko opravi procesno dejanje brez nevarnosti širjenja virusne okužbe in nevarnosti za zdravje in življenje vseh, ki sodelujejo pri procesnem dejanju.

K 4. členu

Z ZZUSUDJZ je določeno, da se osebno vročanje na podlagi 87. člena Zakona o splošnem upravnem postopku ne opravlja, razen v nujnih zadevah. Na takšnem normativnem izhodišču ostajajo nevročene številne druge odločbe, sklepi in dokumenti, ki so izdani v t.i. nenujnih zadevah. To pomeni, da se v teh primerih postopek ne more voditi, nadaljevati ali zaključiti, ker se ne more opraviti procesnega dejanja, ki je pogojen z vročitvijo, na primer pozvati vložnika k odpravi pomanjkljivosti ali predložitvi dokazil, vložnika seznaniti s stanjem v postopku, niti vročiti odločbe ali sklepa, čeprav so izpolnjeni pogoji za zakonito izdajo. Šele z vročitvijo namreč naslovnik postane vezan oziroma šele z vročitvijo odločba, sklep ali drug dokument začne

učinkovati v razmerju do stranke in organa. Glede na to, da organi v upravnih in drugih javnopravnih zadevah tudi v času trajanja začasnih ukrepov poslušajo, čeprav v omejenem obsegu in prilagojeno situaciji, se z omogočanjem vročanja v ne nujnih zadevah postopki lahko nadaljujejo in tudi zaključijo, kar je v interesu stranke in organa.

Po predlogu se v ne nujnih zadevah dokumenti vročajo z vložitvijo v hišni predalčnik, poštni predal ali v elektronski predal naslovnika. V skladu s sistemsko teorijo vročanja je vročitev opravljena, ko se naslovníku omogoči, da se seznaní z dokumentom, ki se vroča. Zato se predlaga vzpostavitev zakonske domneve, da je bilo naslovníku omogočeno, da se seznaní z dokumentom tretji delovni dan od dneva odpreme oziroma deseti delovni dan od dneva odpreme, če se v fizični obliki vroča v tujino (v primeru vročanja po elektronski poti ni potrebe po razlikovanju med vročanjem v državi in izven nje). Glede na obveznost izvajalcev poštne storitve v Republiki Sloveniji, da je v enem mesecu 95 % pošiljk preneseno v enem delovnem dnevu od dneva oddaje, 99,5 % v dveh delovnih dneh in 100 % pošiljk v treh delovnih dneh, da je v poštne prometu z državami članicami EU v enem mesecu 85 % pošiljk preneseno v treh delovnih dneh, vsaj 97 % pa v petih delovnih dneh (10. člen Splošnega akta o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve, Uradni list RS, št. 47/10, 14/17) je realno, da ima naslovník najkasneje v treh oziroma desetih delovnih dneh od odpreme možnost seznanitve z dokumentom, ki se vloží v hišni predalčnik. Predlog zakona v tem delu po vsebini urejanja sledi pravni ureditvi Zakona o splošnem upravnem postopku v Zvezni republiki Nemčiji, ki se sicer uporablja ves čas, ne le v času epidemije ali v času morebitnih drugih posebnih razmer (razlika je v tem, da v Nemčiji vročitev velja za opravljeno tretji dan od odpreme). V dobri meri je primerljivost ureditve mogoče najti tudi v finskem Zakonu o splošnem upravnem postopku iz leta 2003.

Vročanje po elektronski poti se omogoča tudi v elektronski predal, ki ne izpolnjuje varnostnih in tehničnih pogojev za vročitev po 86. členu Zakona o splošnem upravnem postopku. Gre za elektronski naslov, ki ga je oseba navedla v vlogi ali s katerega je poslala vlogo. Pogoj za takšno vročitev je, da je vložnik vloge seznanjen z vročanjem na elektronski naslov in da s tem soglašá. Seznanitev se lahko zapiše v obrazec vloge, na katerem mora nedvomno izraziti voljo, da se vročanje opravlja na elektronski naslov ali pa mora organ predhodno pridobiti izrecno soglasje vložnika.

Zaradi vložitve v hišni predalčnik, poštni predal ali v elektronski predal naslovnika, kjer ni neposrednega dokaza o vložitvi kot pri kvalificiranem osebnem vročanju, domneva vročitev ni neizpodbojna (*presumptio iuris et de iure*), kot to velja za domnevo vročitve po 87. členu Zakona o splošnem upravnem postopku. Domneva velja, če je naslovník imel možnost seznanitve. Ker je vročanje materialno dejanje organa, je na strani organa procesna obveznost, da v primeru dvoma dokazuje, ali je do vročitve prišlo in kdaj. Organ lahko preveri po telefonu, elektronski poti ali kako drugače, če je naslovník dokument prejel, kar evidentira v obliki uradnega zaznamka v zadevi. Če dvoma ni mogoče ovreči, se vročitev ponovno opravi.

Zaradi nastanka fikcije vročitve je na ovojnico ali na dokument treba označiti dan odpreme, datum nastopa vročitve in opozorilo naslovníku o prekinitvi teka roka v skladu v času trajanja

začasnih ukrepov po 2. členu zakona. Naslovnik bo seznanjen, da rok za opravo procesnega ali materialnega dejanja, ni začel teči z vročitvijo, ampak je vezan za objavo odločitve Vlade Republike Slovenije o prenehanju razlogov začasne ukrepe oziroma na 1. 7. 2020. Zato s seznanitvijo ne bo dolžan ničesar storiti, ker rok še ne bo začel teči. Vseeno pa bo lahko odpravil pomanjkljivosti, dopolnil vlogo, poslal dokaze, podal izjavo, ali pa se odpovedal pravici do pritožbe in s tem vplival na potek ali zaključek postopka, če bo to želel ali če bo to lahko storil. Ker bo rok šele začel teči, s tem ni v ničemer izpostavljen dodatni nevarnosti okužbe z virusno boleznijo.

Zakon določi, da se pravila o vročanju v nenujnih zadevah ne uporabljajo za vročanje v prekrškovnem postopku. Vročanje v prekrškovnem postopku se bo še naprej opravljalo po 87. členu Zakona o splošnem upravnem postopku, vendar le v nujnih zadevah, v vseh ostalih se bo vročitev opravila po prenehanju začasnih ukrepov.

K 5. členu

Glede na nujnost takojšnje veljave ukrepov se predlaga, da zakon začne veljati naslednji dan po objavi.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

7. člen (ukrepi v zvezi s poslovanjem)

(1) V upravnih zadevah se ne omogoča vlaganje pisnih in ustnih vlog ter dajanje ustnih izjav pri organu, razen vlog za uveljavitev pravic, ki se obravnavajo v skrajšanem ugotovitvenem postopku.

(2) V upravnih zadevah se pisne vloge lahko vlagajo po elektronski poti brez varnega elektronskega podpisa, če je identiteto vložnika mogoče ugotoviti na drug zanesljiv način. V tem primerih se dokumenti, ki vplivajo na pravni položaj, vročajo na vložnikov naslov stalnega ali začasnega prebivališča iz registra stalnega prebivalstva. (3) V upravnih zadevah se ustne obravnave in druga procesna dejanja, kjer so uradna oseba, stranka ali drug udeleženec lahko v neposrednem stiku, ne izvajajo, razen v nujnih zadevah. (4) V upravnih zadevah se izključi javnost pri vseh procesnih dejanjih.